

Herdenking Saskia Stuiveling

Door de Voorzitter van de Tweede Kamer, Khadija Arib

9 mei 2017

Aan de orde is de herdenking van Saskia Stuiveling. Ik wil haar familie – haar man Dop Scheewe, haar kinderen Nienke en Titus, hun partners en andere familie – harte welkom heten. Ik heet ook de minister-president en de minister van Financiën, Jeroen Dijsselbloem, welkom. Hij vertegenwoordigt het kabinet. Ik wil iedereen in de zaal en op de publieke tribune verzoeken om, voor zover dat mogelijk is, te gaan staan.

‘Profeet van de digitalisering met een tomeloze energie.’ Zo karakteriseerde de Volkskrant Saskia Stuiveling. ‘Rekenmeester met gevoel voor mensen’, schreef het FD. ‘Op de bres voor fatsoenlijke overheid’, kopte Trouw. ‘Een scherp, modern instituut in een instituut’, stond in NRC. Duidelijk is dat Saskia Stuiveling een markant persoon was, die alom werd gewaardeerd. In haar kwamen eigenschappen samen, waarvan je denkt dat het onmogelijk is dat ze in één persoon bestaan. Zij was zakelijk en menselijk, behoudend en vooruitstrevend, pragmatisch en theoretisch, nuchter met een artistieke inslag.

Als Kamer hebben wij veel met haar te maken gehad. Zestien jaar lang was ze president van de Algemene Rekenkamer, een belangrijke speler in ons democratische systeem van *checks and balances*. Zestien keer lichtte ze hier in de plenaire zaal de Verantwoordingsstukken toe. Dat deed ze niet met fluwelen handschoenen aan. Saskia Stuiveling was scherp in haar oordeel en scherp in haar bewoordingen. “Ik ben natuurlijk wandelend slecht nieuws”, zei ze zelf over haar reputatie.

Een belangrijke stap die de Rekenkamer onder leiding van Saskia Stuiveling zette, was die naar de burger. Zelf sprak zij van een ‘totale kanteling’. Ze vond dat het niet van deze tijd was om níet transparant te zijn. Het getuigt van kennis van en oog voor veranderingen in de wereld om ons heen. Saskia Stuiveling maakte zich hard voor open data, voor het op een toegankelijke manier beschikbaar stellen van alle kennis die de Rekenkamer in huis heeft.

Daarbij maakte ze de slag van taal naar beeld. Van woorden naar films en posters. Zeker in een eeuwenoud instituut als de Algemene Rekenkamer, een plek waar tradities zwaar wegen, symboliseerden deze veranderingen inderdaad een ‘totale kanteling’.

Saskia Stuiveling was begaan met de positie van de meest kwetsbaren in onze samenleving. Het is een drijfveer die duidelijk doorklonk in het werk van de Rekenkamer. Het onderwijs, zorg en veiligheid waren belangrijke dossiers. Zo deed de Rekenkamer onderzoek naar jeugdwerkloosheid, en in haar laatste toespraak in de plenaire zaal kondigde Saskia Stuiveling een onderzoek aan naar de Sociale Verzekeringsbank.

De meer open houding van de Rekenkamer hield niet op bij de eigen landsgrenzen. Veranderingen in de financiële wereld – niet in de laatste plaats de crisis – maakten dat Saskia Stuiveling ook daarbuiten naar de verbinding zocht. Zij voelde aan dat een intensievere samenwerking met collega’s in het buitenland nodig was. In 2014 organiseerde zij een grote internationale conferentie voor Europese Rekenkamers. Dat congres stond volledig in het teken van de vernieuwing van de werkwijze van de Rekenkamers: “Hoe vergaar je informatie, hoe analyseer je die, en vooral: hoe betrek je de burger daarbij?”

In een afscheidsinterview zei Saskia Stuiveling dat zij trots is op de autoriteit van de Rekenkamer. Ze zal het niet direct zo bedoeld hebben – ze hield niet van opscheppen – maar daarmee gaf zij zichzelf een groot compliment. Want die autoriteit, die had en heeft de Rekenkamer grotendeels aan haar te danken. Aan haar analytische blik, haar vernieuwingsdrang en haar kordate manier van doen. Onder haar leiding heeft de Rekenkamer een lange weg afgelegd. En dat niet alleen. Het is geen weg die in het verleden ligt. Ook voor de toekomst heeft Saskia Stuiveling de richting bepaald en de weg geplaveid. De Algemene Rekenkamer staat voor grote uitdagingen, maar kan bouwen op alle vernieuwingen die in de afgelopen decennia zijn doorgevoerd. Zo zal de invloed van Saskia Stuiveling – die ‘Haagse profeet van de digitalisering’, dat ‘instituut in een instituut’ – nog heel lang voelbaar zijn.

We wensen haar nabestaanden veel sterkte toe in deze verdrietige tijd.